

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๕๕

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคสังคมนิยม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคสังคมนิยม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายทะเบียนอ้างว่าพรรคสังคมนิยมเป็นพรรคการเมืองที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งเกินเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และเคยรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ ถูกต้องตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เมื่อใกล้สิ้นสุดระยะเวลาการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ แจ้งเตือนให้พรรคการเมืองที่จะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๓๕ พรรคทราบรวมทั้งพรรคสังคมนิยมด้วย เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แต่เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่พรรคการเมืองจะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ปรากฏว่าพรรคสังคมนิยมไม่ได้รายงานการดำเนินกิจการของพรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ พรรคสังคมนิยมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ มีเหตุให้ยุบพรรคสังคมนิยมตามมาตรา ๖๕ (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นายสมพงษ์ ไชยมุข หัวหน้าพรรคสังคมนิยมชี้แจงว่า พรรคสังคมนิยมจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เป็นพรรคที่เป็นตัวแทนของกรรมกร เกษตรกร ซึ่งเป็นคนที่ยากจนพรรคดำเนินการทางการเมืองมาด้วยความลำบากและยุ่งยากเพราะไม่ชินกับกฎระเบียบต่างๆ ช่วงการเลือกตั้งพรรคส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ๒ คน แบบเขตเดียวเบอร์เดียว ๕ คน คือ ภาคใต้ ๔ คน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ คน สิ้นค่าใช้จ่ายไปประมาณคนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันพรรคสังคมนิยมมีสมาชิกพรรค ๑๐,๒๕๔ คน หลังจากการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๔ การดำเนินงานในสำนักงานใหญ่ของพรรคมีอุปสรรคเพราะหมดเงินในการหาเสียงเลือกตั้ง ประกอบกับกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจ่ายเงินล่าช้า ทำให้ไม่มีเงินจ่ายค่าเช่าสำนักงาน ค่าน้ำ ค่าไฟ และเงินเดือนเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของพรรคจึงออกไปทำงานที่อื่น ทำให้งานในสำนักงานไม่เป็นระบบ ฉะนั้นเมื่อทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ส่งเอกสารเตือนเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ผู้รับเอกสารคือ นายวีระพงษ์ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องในพรรค รับเอกสารแล้วไม่แจ้งให้พรรคทราบ พรรคเพิ่งได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ ฉะนั้นนายสมพงษ์ ไชยมุข หัวหน้าพรรคสังคมนิยมอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงได้ประสานกับสำนักงานใหญ่ของพรรคเพื่อทำเอกสารส่งคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ทันกับเวลาที่กำหนด โดยเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ผูกเอกสารกับนางส้อย แสงไกร เพื่อนำไปให้นายกฤษ ไกรคุ้ม ที่กรุงเทพฯ ฯ เพื่อส่งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในวันศุกร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔ แต่ปรากฏว่าเอกสารที่ผูกไปกับนางส้อย หาย นางส้อยจึงได้แจ้งให้นายสมพงษ์ทราบให้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ฯ เพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเอง นายสมพงษ์จึงทำเอกสารเกี่ยวกับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสังคมนิยมในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ขึ้นใหม่ ที่ส่งเอกสารล่าช้ากว่ากำหนด เพราะวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๔ ตรงกับวันเสาร์ ส่วนวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๔ ก็ตรงกับวันอาทิตย์ จึงเป็นเหตุของการล่าช้าโดยนายสมพงษ์ได้จัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๔ พรรคสังคมนิยมจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้โอกาสพรรคสังคมนิยมดำเนินการทางการเมืองเพื่อเป็นกระบอกเสียงของชนฐานล่างต่อไป ส่วนความผิดพลาดในครั้งนี้ทางพรรคไม่มีเจตนาจะบ่ายเบี่ยงแต่ประการใด ฉะนั้นจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเพียงปรับพรรคสังคมนิยมไม่เกินหนึ่งแสนบาท

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๓๕ “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) .....

(๔) .....

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

.....”

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าพรรคสังคมนิยมไม่ได้รายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ เป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคสังคมนิยมตามมาตรา ๖๕ (๕) ซึ่งนายสมพงษ์ ไชยมุข หัวหน้าพรรคสังคมนิยม ยอมรับว่าพรรคสังคมนิยมไม่ได้รายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ จริง เพราะพรรคมีปัญหาเรื่องการเงินและได้ฝากเอกสารให้นางส้อย แสงไกร เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ เพื่อนำมาให้นายกฤช ไกรคุ้ม เพื่อส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่นางส้อยทำเอกสารหาย นายสมพงษ์ ไชยมุข หัวหน้าพรรคจึงต้องทำเอกสารรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ขึ้นใหม่และมาส่งที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยตนเองในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๔

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าพรรคสังคมนิยมมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ คือ มิได้จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคสังคมนิยมในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ จึงมีเหตุให้ต้องยุบพรรคสังคมนิยมตามมาตรา ๖๕ (๕)

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงสั่งให้ยุบพรรคสังคมนิยมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ